

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
в судових і правоохоронних органах,
адвокатурі та установах судової експертизи
Методичні вказівки
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійної програми
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 2 від 24 січня 2024 р.

Чернігів 2024

Навчальна практика в судових і правоохоронних органах, адвокатурі та установах судової експертизи. Методичні вказівки для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Сенченко Н.М. - Видання 2-ге. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 32 с.

Укладачі: Сенченко Надія Миколаївна, доцент кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувачка кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, професор

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Мета та завдання навчальної практики.....	5
1.1 Основна мета навчальної практики.....	5
1.2 Завдання навчальної практики.....	5
1.3 Вимоги до знань та вмінь	6
2.1 Бази практики	7
2.2 Права та обов'язки здобувачів вищої освіти-практикантів	7
2.3 Обов'язки керівників практики	8
3. Інформаційний обсяг навчальної практики в судах, підрозділах Національної поліції, органах прокуратури, Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах.....	10
3.1 Орієнтовні тематичні плани навчальної практики	10
3.2 Методичні рекомендації.....	13
3.3 Індивідуальні завдання.....	15
3.4 Структура звіту про практику та вимоги до його складових	16
4. Форми та методи контролю	17
4.1 Підведення підсумків навчальної практики	17
4.2 Оцінювання результатів навчальної практики.....	17
5. Рекомендована література.....	22
<i>ДОДАТКИ</i>	27

ВСТУП

Навчальна практика в судових і правоохоронних органах, адвокатурі та установах судової експертизи є невід'ємною складовою навчального процесу юридичного факультету навчально-наукового інституту права і соціальних технологій національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – Університет) підготовки фахівців, а також обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» та є нормативною частиною змісту освіти, що має на меті набуття здобувачами вищої освіти професійних навичок та вмінь; виховання потреби систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію, вивчати нове законодавство та практику його застосування.

Навчальна практика в судових і правоохоронних органах, адвокатурі та установах судової експертизи спрямована на: оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої професії; набуття ними досвіду виконання завдань, обов'язків; закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання; виховання потреби постійно оновлювати свої знання та творчо їх застосувати в практичній діяльності, а також формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень у реальних соціально-економічних умовах.

Освітньо-професійною програмою підготовки для підготовки здобувача вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» передбачено обов'язкове проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти III курсу у VI семестрі протягом 2 робочих тижнів.

Навчальна практика проводиться згідно з Положенням про проведення практики студентами вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93, наказами і директивними вказівками Міністерства освіти і науки України, «Положенням про проведення практики студентів Чернігівського національного технологічного університету».

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на проректора з науково-педагогічної та виховної роботи Університету. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра кримінального права та правосуддя.

Загальне керівництво навчальною практикою здобувачів вищої освіти здійснюється практикуючими юристами, які призначаються керівником установи відповідальними за проходження практики здобувачами вищої освіти.

1. Мета та завдання навчальної практики

1.1 Основна мета навчальної практики

Навчальна практика передбачає таку мету: закріплення теоретичних знань в галузях кримінального та кримінального процесуального права та інших правових дисциплін; відпрацювання практичних умінь і навичок тлумачити та застосовувати в умовах правозастосовної діяльності чинне законодавство; юридично грамотно кваліфікувати дії, факти, обставини; на професійному рівні складати проекти юридичних документів; виховання потреби систематично поновлювати знання та підвищувати професійну кваліфікацію, застосовувати сучасні підходи та методи організації праці в процесі майбутньої роботи в сфері юриспруденції.

Досягнення цієї мети здійснюється в процесі самостійного виконання здобувачами вищої освіти-практикантами визначених програмою загальних та індивідуальних завдань під час практичної роботи в умовах реальної діяльності відповідних органів шляхом ознайомлення з формами та методами роботи; вивчення документації, яка ведеться у відповідних органах; здійснення здобувачами вищої освіти під керівництвом наставників процесуальних дій, підготовки добірки різноманітних процесуальних та інших документів.

Здобувачі вищої освіти набувають здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах патріотизму та державності; спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово та добре володіти професійною термінологією; працювати в команді, переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних та інтелектуальних навичок; аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції; а також знання засад і доктрин національного права, правових інститутів фундаментальних галузей права ; формулювати правові висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності та застосовувати юридичну аргументацію; застосовувати методику опрацювання правової інформації у процесі її збирання, систематизації та узагальнення.

1.2 Завдання навчальної практики

Основними завданнями навчальної практики є:

- формування у здобувачів вищої освіти цілісного бачення діяльності судових та правоохоронних органів;
- усвідомлення здобувачами вищої освіти необхідності отримання практичного досвіду в сфері правозастосовної юридичної діяльності для більш ефективного подальшого навчання;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків,
- виховання почуття персональної відповідальності;
- формування самостійності та відповідальності у визначенні сфер власної професійної компетентності;
- формування компетентності у сфері правозастосовної діяльності;
- формування творчого підходу до вирішення професійних завдань;

- ознайомлення з організацією діловодства, відомчими наказами та інструкціями з питань організації діяльності судових та правоохоронних органів;
- вироблення практичних навичок правильного складання, ведення та зберігання процесуальної документації.

1.3 Вимоги до знань та вмінь

У ході проходження навчальної практики здобувачі вищої освіти-практиканти повинні продемонструвати:

- знання чинного законодавства, в тому числі підзаконних нормативних актів, які регулюють діяльність відповідних органів, визначених як бази практики, порядок організації службової діяльності, взаємодії з іншими підрозділами, органами державної влади та місцевого самоврядування, ведення діловодства та звітності, розгляду звернень громадян;

вміти:

- застосовувати базові знання юридичних наук та розуміти їх місце в системі наук;
- розуміти специфіку обраної професійної діяльності, етичні норми діяльності юриста, ґрунтуючись на принципах корпоративної соціальної відповідальності;
- демонструвати кваліфіковане застосування знань у професійній діяльності;
- тлумачити та правильно застосовувати норми матеріального та процесуального права;
- працювати в команді, брати участь у виробленні командного рішення;
- розуміти систему судових та правоохоронних органів, які забезпечують охорону прав людини і громадянина;
- складати і оформлювати юридичні документи;
- застосовувати набуті знання в практичній діяльності;
- застосовувати в процесі практичної діяльності чинне законодавство, приймати рішення під час проваджень, складати і оформлювати документи процесуального характеру;
- організовувати взаємодію з іншими суб'єктами правозастосування.

2. Організація та керівництво навчальної практики

2.1 Бази практики

Базами практики можуть бути: суди, підрозділи Національної поліції, прокуратура, Науково-дослідні експертно-криміналістичні центри.

З базами практики Університет завчасно укладає угоди на її проведення за встановленою формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або терміном до п'яти років.

Навчальна практика проводиться на основі наказу по Університету, в якому вказується курс, спеціалізація, прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти, місце /назва бази практики/ та строки проходження практики, керівники практикою від Університету.

Відповідальний за проведення практики від університету до її початку узгоджує з базами практики програму.

На основі направлення Університету керівництво бази практики видає наказ про допуск здобувачів вищої освіти до проходження практики, в якому вказується порядок її проходження, визначаються керівники практики від бази практики. Ними рекомендується призначати працівників, які мають значний досвід практичної роботи, схильні до виховної роботи, можуть служити прикладом професійної майстерності.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою та виконанням програми забезпечують кафедра кримінального права та правосуддя та бази практики. Кафедра визначає і закріплює за здобувачами вищої освіти керівників практики від Університету.

2.2 Права та обов'язки здобувачів вищої освіти-практикантів

Здобувачі вищої освіти-практиканти під час проходження навчальної практики **мають право:**

- звертатися до керівників практики Університету, адміністрації баз практик з усіх питань, що виникають у процесі проходження здобувачами вищої освіти практики;
- користуватися матеріальною базою, бібліотекою, кабінетами, та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

Здобувачі вищої освіти-практиканти при проходженні навчальної практики **зобов'язані:**

- до початку практики вивчити програму практики, прослухати лекцію з охорони життя і безпеки, одержати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів, в тому числі - індивідуальні завдання від керівника практики навчального закладу;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку охорони праці, техніки безпеки;
- відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник з практики;
- нести відповідальність за виконану роботу, її результати, за довірені їм документи;
- кожного дня заповнювати щоденник-звіт практики /описувати всю роботу, виконану здобувачем вищої освіти-практикантом/ і подавати його на підпис керівнику від бази практики;
- своєчасно подати керівнику практики від навчального закладу щоденник, звіт з індивідуальним завданням, додаток складених документів ними особисто; скласти залік з практики.

2.3 Обов'язки керівників практики

Керівник практики від навчального закладу:

- контролює підготовленість баз практики перед початком практики та до прибуття здобувачів вищої освіти-практикантів вживає відповідні заходи, а саме: повідомляє про термін проходження практики і кількісний склад здобувачів вищої освіти, які будуть направлені на практику; забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, роз'яснює здобувачам вищої освіти їх права і обов'язки, інформує про мету та завдання практики, знайомить з програмою, видає здобувачам вищої освіти-практикантам необхідні документи /направлення, програму, методичні рекомендації, індивідуальні завдання і ін./; повідомляє здобувачам вищої освіти про систему звітності з практики, тобто: подання письмового щоденника-звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, направлення, характеристики;
- керує науково-дослідницькою роботою здобувачів вищої освіти, передбаченою завданням кафедри;
- систематично відвідує бази практики, надає здобувачам вищої освіти-практикантам методичну допомогу, контролює виконання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;
- надає необхідну методичну допомогу керівникам, призначеним від бази практики;
- здійснює методичне керівництво практикою, контролює виконання здобувачами вищої освіти програми, ведення і оформлення щоденника-звіту за результатами практики;
- перевіряє звітну документацію і оцінює результати виконання програми практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики і в триденний строк подає завідувачу практикою письмовий звіт про результати проведення практики здобувачів вищої освіти /із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення/.

Керівник установи, який здійснює загальне керівництво практикою,

зобов'язаний:

- затвердити календарний план проходження практики;
- закріпити за здобувачами вищої освіти-практикантами безпосередніх керівників з-поміж висококваліфікованих спеціалістів шляхом оформлення наказу;
- створити здобувачам вищої освіти-практикантам необхідні умови, які забезпечують високу ефективність проходження ними практики;
- надати можливість здобувачам вищої освіти-практикантам користуватись нормативними актами та іншими матеріалами;
- організувати і контролювати житлово-побутові умови здобувачам вищої освіти-практикантам;
- на базах практики, де одночасно проходять практику два і більше здобувача вищої освіти, один раз на тиждень проводити з ними співбесіду, на якій обговорювати підсумки практики за минулий період, аналізувати недоліки й упущення, намічати програму дій на майбутнє;
- запрошувати здобувачів вищої освіти-практикантів на службові наради та інші заходи;
- залучати здобувачів вищої освіти до суспільного життя колективу, організовувати їх виступи з лекціями та бесідами перед населенням;
- підтримувати зв'язок в навчальному закладі;
- аналізувати і обговорювати підсумки практики разом з представниками навчального закладу.

Безпосередній керівник від бази практики зобов'язаний:

- організувати проходження практики закріплених за ними здобувачів вищої освіти-практикантами, створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти-практикантами програми практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- визначити щоденне завдання здобувачу вищої освіти-практиканту і контролювати його виконання;
- проводити необхідні для здобувачів вищої освіти-практикантів консультації;
- прищеплювати здобувачам вищої освіти-практикантам навички організаторської діяльності в умовах трудового колективу;
- систематично перевіряти щоденник-звіт і контролювати його оформлення;
- надавати здобувачам вищої освіти-практикантам допомогу в доборі матеріалу для виконання індивідуального завдання і контролювати його виконання;
- оцінювати якість роботи здобувачів вищої освіти-практикантів, після закінчення практики дати характеристику на кожного з них, в якій, зокрема, відзначити ділові якості здобувачів вищої освіти-практикантів, їх ставлення до виконання доручень, уміння використовувати набуті знання й самостійно вирішувати необхідні питання, доцільність використання цих здобувачів вищої

освіти-практикантів для роботи у відповідних органах;

- забезпечити і контролювати виконання здобувачами вищої освіти-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
- повідомляти навчальний заклад про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку.

3. Інформаційний обсяг навчальної практики в судах, підрозділах Національної поліції, органах прокуратури, Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах

Зміст навчальної практики визначається освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право», освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)».

Алгоритм проходження практики визначається специфікою бази практики, індивідуальним завданням, та робочою програмою практики.

У цій програмі пропонуються орієнтовні тематичні плани навчальної практики. Цей план підлягає індивідуальному узгодженню з керівником бази практики відповідно до специфіки, структури, пріоритетних напрямів діяльності. Після узгодження календарно-тематичний план затверджується завідувачем практики Університету та керівником бази практики.

Важливою складовою змісту практики виступають також індивідуальні завдання, які обираються здобувачами вищої освіти відповідно до їх здібностей, наукових інтересів, можливостей бази практики та попередньо обговорюються з керівниками практики.

3.1 Орієнтовні тематичні плани навчальної практики

Орієнтовний тематичний план навчальної практика суді першої інстанції

№ п/п	Тема програми	Приблизний розподіл часу в днях
1.	Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю місцевого загального суду	1
2.	Охорона праці в суді першої інстанції	1
3.	Загальні правила ведення діловодства кримінальних проваджень у суді першої інстанції	1
4.	Ознайомлення з особливими порядками провадження в суді першої інстанції	1
5.	Порядок підготовчого провадження	1
6.	Загальні положення судового розгляду	2
7.	Особливості частин судового засідання	2
8.	Ознайомлення з рішеннями суду та порядком їх ухвалення	1
	Всього:	10 робочих днів

Орієнтовний тематичний план навчальної практика в апеляційному суді

№ п/п	Тема програми	Приблизний розподіл часу в днях
1.	Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю суду апеляційної інстанції	1
2.	Охорона праці в апеляційному суді	1
3.	Загальні правила ведення діловодства в кримінальних провадженнях в апеляційному суді	1
4.	Порядок подання апеляційної скарги в кримінальному провадженні. Її зміст та структура	1
5.	Підготовка до розгляду матеріалів кримінального провадження судом апеляційної інстанції	2
6.	Особливості розгляду матеріалів кримінального провадження судом апеляційної інстанції	2
7.	Порядок складання судового рішення судом апеляційної інстанції	2
Всього:		10 робочих днів

***Орієнтовний тематичний план навчальної практики в підрозділах
Національної поліції***

№ п/п	Тема програми	Приблизний розподіл часу в днях
1.	Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю підрозділів Національної поліції	1
2.	Охорона праці в підрозділах Національної поліції	1
3.	Загальні правила ведення діловодства в підрозділах Національної поліції	1
4.	Ознайомлення з повноваженнями підрозділів Національної поліції	1
5.	Ознайомлення з порядком розгляду звернень у підрозділах Національної поліції	2
6.	Порядок добору до підрозділів Національної поліції	2
7.	Загальні засади проходження служби в підрозділах Національної поліції	1
8.	Ознайомлення з правовими засадами здійснення громадського контролю в підрозділах Національної поліції	1
Всього:		10 робочих днів

Орієнтовний тематичний план навчальної практики в органах прокуратури

№ п/п	Тема програми	Приблизний розподіл часу в днях
1.	Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю органів прокуратури	1
2.	Охорона праці в органах прокуратури	1
3.	Загальні правила ведення діловодства в органах прокуратури	1
4.	Ознайомлення з повноваженнями органів прокуратури	1
5.	Ознайомлення з порядком розгляду звернень в органах прокуратури	2
6.	Статус прокурора, його права та обов'язки	1
7.	Порядок добору та призначення прокурора на посаду	1
8.	Дисциплінарна відповідальність прокурора	1
9.	Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді	1
	Всього:	10 робочих днів

Орієнтовний тематичний план навчальної практики в Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах

№ п/п	Тема програми	Приблизний розподіл часу в днях
1.	Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів	1
2.	Охорона праці в Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах	1
3.	Загальні правила ведення діловодства в Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах	1
4.	Ознайомлення з повноваженнями Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів	1
5.	Ознайомлення з порядком подання та розгляду звернень з питань експертної діяльності до Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів	1
6.	Види експертиз, що проводяться в Науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах та порядок їх проведення	2
7.	Ознайомлення з методикою проведення експертиз	1
8.	Вимоги до висновку експерта та порядок його складання	1
9.	Відповідальність експерта	1
	Всього:	10 робочих днів

3.2 Методичні рекомендації

Розділ 1. Загальне ознайомлення з організаційною діяльністю бази практики

На початку практики здобувачі вищої освіти-практиканти повинні ознайомитися з правилами роботи бази практики, її відомчим підпорядкуванням та нормативно-правовим забезпеченням діяльності місця практики. Здобувачі вищої освіти-практиканти організовують свою діяльність у відповідності до режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку бази практики.

Загальне ознайомлення з базою практики включає також знайомство з керівником бази практики, безпосереднім керівником практики іншими працівниками установи.

Здобувач вищої освіти-практикант планує свою роботу відповідно до узгодженого та затвердженого тематичного плану практики та вимог і рекомендацій керівника практики.

Розділ 2. Охорона праці

Здобувач вищої освіти-практикант під час практики повинен ознайомитись з:

- Положенням про систему управління охороною праці;
- Положенням про службу охорони праці;
- Положенням про комісію з питань охорони праці;
- Положенням про роботу уповноваженого трудового колективу з питань охорони праці;
- Положенням про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці;
- Положенням про організацію та проведення первинного і повторного інструктажу, а також пожежно-технічного мінімуму;
- Наказом про порядок атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативів актам про охорону праці;
- Положенням про організацію попереднього і періодичного медичного огляду працівників;
- Інструкцією з охорони праці для працюючих за професіями і видами робіт;
- Переліком робіт з підвищеною небезпекою;
- Переліком посадових осіб підприємства, які зобов'язані проходити попередню і періодичну перевірку знань з охорони праці;
- Наказом про порядок забезпечення працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту.

Керівник практики має сприяти отриманню необхідної інформації, ознайомити з існуючою документацією по організації діяльності установи.

Розділ 3. Загальні правила ведення діловодства

Здобувач вищої освіти-практикант повинен ознайомитися:

- з законодавством України згідно з яким здійснюється діловодство у відповідних органах;
- з порядком приймання справ і кореспонденції в т. ч. роботою з електронною поштою;
- з автоматизованою чи неавтоматизованою реєстрацією та обліком справ і матеріалів;
- з переліком процесуальних документів, які не реєструються в окремих обліково-статистичних картках;
- з переліком індексів встановлених для реєстрації та обліку справ;
- з процедурою утворення номеру провадження;
- з оформленням та переоформленням обліково-статистичних карток;
- послідовність підшивання документів по конкретній справі; правила нумерації аркушів справи; оформлення опису документів; оформлення довідкового листа; формування окремих томів справи; підшивання матеріалів судової справи);
- з відправленням кореспонденції;
- з обліком та зберіганням печаток, штампів, бланків;
- з номенклатурою справ в установі;
- з передачею справ до архіву.

Розділ 4. Мета, завдання та функції бази практики. Ознайомлення зі структурою та процесом управління бази практики. Функціональні обов'язки працівників бази практики

Приставаючи до висвітлення у Звіті змісту цього розділу, здобувач вищої освіти-практикант повинен ознайомитися з установчими документами (статут, положення, розпорядження тощо) бази практики, штатним розписом, посадовими обов'язками працівників керівного та виконавчого складу, з вимогами до посадових осіб установи.

У звіті висвітлюються: мета, завдання та функції бази практики, наводиться структура організації, аналізуються функціональні обов'язки працівників установи – бази практики.

Особливу увагу потрібно приділити процесу управління базою практики: ознайомитися з наказами, розпорядженнями, листами, іншою організаційно-управлінською документацією.

Розділ 5. Основні напрямки діяльності структурних підрозділів місця практики

Зміст цього розділу великою мірою зумовлюється специфікою, метою та функціями установи – бази практики. Відтак, окремі теми розділу підлягають обговоренню та узгодженню з керівником від бази практики.

В залежності від виду установи, висвітлюються організація роботи місця практики з дотримання законодавства про соціальний захист.

Під час проходження практики здобувач вищої освіти повинен **показати вміння** кваліфіковано демонструвати застосування знань у процесі практичної

діяльності відповідних органів, а саме: чинне законодавство у відповідності з яким здійснювати певні дії, вчинення яких входить до компетенції цих органів; **набути навички** юридично грамотного складання і оформлення юридичних документів процесуального характеру (постанов, висновків, запитів, довідок, протоколів, обвинувальних актів, ухвал тощо), **уміння** застосовувати набуті знання щодо роз'яснення з питань вчинення відповідних дій та консультації правового характеру.

Звіт повинен містити додатки, які включають процесуальні документи (постанови, протоколи, висновки, обвинувальні акти, довідки, свідоцтва, позовні заяви, апеляційні та касаційні скарги, заперечення, рішення судів, вироки судів і т.д.).

3.3 Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання є обов'язковою частиною звіту про проходження практики. Виконується з метою формування у здобувачів вищої освіти-практикантів навичок самостійної роботи, уміння використовувати теоретичні знання в конкретних видах діяльності, аналізувати і оцінювати практику роботи органів на основі теоретичних знань, які вони одержали в навчальному закладі.

Теми індивідуальних завдань можуть коригуватись залежно від умов роботи установ – бази практики.

Індивідуальні завдання здобувачів вищої освіти-практикантів включаються до програми з метою надбання здобувачами вищої освіти під час проходження практики умінь і навичок вивчати окремі категорії кримінальних проваджень та робити висновки.

Перед від'їздом на навчальну практику здобувачі вищої освіти одержують від викладачів індивідуальне завдання, які вони повинні виконати в період проходження практики.

Індивідуальне завдання видається з метою надбання здобувачами вищої освіти під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових або організаційних завдань, активізації діяльності здобувачами вищої освіти, розширення їх світогляду.

Формами індивідуальної роботи може бути:

- написання рефератів, ессе на певну тему;
- вирішення практичних ситуацій з обґрунтуванням позиції;
- складання практичних ситуацій з певних тем;
- складання обвинувальної промови прокурора та захисної промови адвоката;
- складання тестових завдань з певних тем;
- складання проектів процесуальних документів.

Індивідуальні завдання розробляються викладачами кафедри кримінального права та правосуддя і затверджуються на засіданні кафедри.

Безпосередній керівник практики надає здобувачам вищої освіти допомогу в зборі необхідного матеріалу (бланки, документи, література), контролює виконання завдання.

3.4 Структура звіту про практику та вимоги до його складових

Після закінчення терміну проходження практики здобувачі вищої освіти розміщують у системі дистанційного навчання Moodle електронний варіант сканованих копій наступних звітних документів:

- 1) **звіт про виконання програми практики;**
- 2) **індивідуальне завдання;**
- 3) **матеріали практики (додатки документів).**

Основне місце серед підсумкової документації практики займає *звіт про проходження практики*. У звіті мають бути відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаних джерел.

В основній частині звіту зазначається:

- 1) місце та строки проходження практики;
- 2) структура бази практики;
- 3) відомості про види діяльності бази практики;
- 4) коротка характеристика та специфіка діяльності бази практики;
- 5) професійні обов'язки фахівців щодо забезпечення організації діяльності бази практики;
- б) види виконання робіт за етапами проходження практики;
- 7) зміст виконання робіт та їх коротка характеристика;
- 8) висновки про проходження практики і пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу, якості викладання навчальних дисциплін, підвищення ефективності практики;
- 9) список використаних джерел.

Загальний обсяг звіту навчальної практики – **не менше 15 сторінок** формату А-4.

Складений здобувачем вищої освіти звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок.

Звіт про проходження практики оформлюється в письмовому (друкованому) вигляді, підлягає оцінці та підписується безпосередньо керівником від бази практики (підписи скріплюються печаткою організації, окрім випадків, коли у суб'єкта господарювання печатки немає). Після цього здобувачі вищої освіти розміщують електронний варіант сканованого звіту про проходження практики у системі дистанційного навчання Moodle для подальшого його рецензування керівником практики від кафедри кримінального права та правосуддя.

Звітна документація практиканта також має містити результати виконання *індивідуального завдання* на практику. Індивідуальне завдання повинно містити рішення практичного характеру та його оцінку.

Одночасно із звітом про проходження практики потрібно додавати документи (*матеріали практики*) з кожної теми. Чисті бланки документів не додаються. Усі документи повинні бути заповнені та пронумеровані.

4. Форми та методи контролю

4.1 Підведення підсумків навчальної практики

Здобувачі вищої освіти звітують про проходження практики перед комісією, призначеною завідувачем кафедри кримінального права та правосуддя. Комісія приймає звіт у здобувачів вищої освіти в останні дні проходження практики на базах практики або в університеті протягом перших трьох днів після закінчення практики.

Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

При оцінюванні практики враховується виконання основної частини звіту, індивідуального завдання, наявність матеріалів практики (додатків документів), характеристика керівника практики від бази, а також якість їх оформлення.

Особлива увага приділяється ставленню здобувача вищої освіти до роботи, його самостійності, вмінню робити висновки та рекомендації.

Результати захисту практики вносяться керівником практики в особистому електронному кабінеті в автоматизованій системі управління Університету (АСУ «ВНЗ») до електронної відомості обліку успішності. Оцінка проходження практики вноситься також в додаток до диплому бакалавра.

У разі отримання незадовільної оцінки за проходження практики, ліквідація заборгованості здійснюється у порядку, що регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Оцінка з практики враховується при нарахуванні стипендії за результатами літнього семестрового контролю.

Результати оцінювання практики можуть бути оскаржені здобувачами вищої освіти у порядку, що регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Здобувачу вищої освіти, який не приступив до практики своєчасно з поважних причин призначається проходження практики в інший період (відповідно до індивідуального графіку та наказу ректора).

Підсумки проведення навчальної практики обговорюються на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя.

4.2 Оцінювання результатів навчальної практики

Здобувачі вищої освіти звітують про проходження практики перед комісією, призначеною завідувачем кафедри кримінального права та правосуддя. Комісія приймає звіт у здобувачів вищої освіти в останні дні проходження практики на базах практики або в університеті протягом перших трьох днів після закінчення практики.

Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

При оцінюванні практики враховується виконання основної частини звіту, індивідуального завдання, наявність матеріалів практики (додатків документів), характеристика керівника практики від бази, а також якість їх оформлення.

Особлива увага приділяється ставленню здобувача вищої освіти до роботи, його самостійності, вмінню робити висновки та рекомендації.

Результати захисту практики вносяться керівником практики в особистому електронному кабінеті в автоматизованій системі управління Університету (АСУ «ВНЗ») до електронної відомості обліку успішності. Оцінка проходження практики вноситься також в додаток до диплому бакалавра.

У разі отримання незадовільної оцінки за проходження практики, ліквідація заборгованості здійснюється у порядку, що регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Оцінка з практики враховується при нарахуванні стипендії за результатами літнього семестрового контролю.

Результати оцінювання практики можуть бути оскаржені здобувачами вищої освіти у порядку, що регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Здобувачу вищої освіти, який не приступив до практики своєчасно з поважних причин призначається проходження практики в інший період (відповідно до індивідуального графіку та наказу ректора).

Підсумки проведення навчальної практики обговорюються на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя.

Шкала розрахунку балів, набраних здобувачем вищої освіти за результатами проходження та захисту звіту з практики, подана у табл. 4.2.1

Таблиця 4.2.1

**Шкала розрахунку балів,
набраних здобувачем вищої освіти за результатами проходження та
захисту навчальної практики**

Складові оцінки	Оцінка	
	За національною шкалою	Кількість набраних балів
1	2	3
Оцінка керівника від бази практики (стажування)	відмінно	19-20
	добре	16-18
		13-15
	задовільно	10-12
		7-9
незадовільно	4-6	
	0-3	
Оцінка керівника від Університету	відмінно	19-20
	добре	16-18
		13-15
	задовільно	10-12
		7-9
незадовільно	4-6	
	0-3	
Оцінка комісії за результатами захисту звіту	відмінно	54-60
	добре	50-53
		45-49
	задовільно	39-44
		36-38
незадовільно	21-35	
	0-20	

Критерії оцінювання рівня проходження і захисту звіту з практики подано у табл. 4.2.2

Таблиця 4.2.2

**Критерії
оцінювання рівня проходження та захисту звіту з практики**

Оцінки				Зміст критеріїв оцінки
за національною шкалою		за накопичувальною шкалою	за шкалою ЄКТС	
1	2	3	4	5
відмінно	5	90-100	A	Матеріали про проходження практики оформлені відповідно до вимог. Доповідь здобувача вищої освіти продумана, структурована, містить основні результати

				<p>проходження практики, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, виклад логічний, доказовий (обґрунтований), висновки і узагальнення точні, мають місце практичні рекомендації; здобувач вищої освіти орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне.</p> <p>Керівники від бази практики та університету оцінили роботу на «відмінно».</p>
добре	4	82-89	B	<p>Мають місце неістотні зауваження щодо змісту та оформлення матеріалів про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки й узагальнення точні, мають місце практичні рекомендації; здобувач вищої освіти орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне.</p> <p>Керівники від бази практики та від університету оцінили проходження практики на „добре” або один із керівників практики оцінив її проходження на «відмінно», а інший – на «добре».</p>
		75-81	C	<p>Мають місце неістотні зауваження щодо змісту та оформлення матеріалів про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки й узагальнення точні, мають місце практичні рекомендації.</p> <p>Орієнтується в системі чинного законодавства; правильно використовує фахову термінологію.</p> <p>Але виклад матеріалу недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі помилки, які виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії.</p> <p>Керівники від бази практики та від університету оцінили проходження практики на «добре».</p>
		66-74	D	<p>Недбале оформлення звіту про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте мають місце окремі прогалини в знаннях: визначення понять нечіткі, неточні, висновки й узагальнення, практичні рекомендації аргументовані слабо, в них допускаються помилки, знання фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами, джерелами</p>

задовільно	3	60-65	E	<p>права, користуватися фаховою термінологією.</p> <p>Керівники від бази практики та від університету оцінили проходження практики на «задовільно» або один із керівників практики оцінив її проходження на «задовільно», а інший – на «добре».</p>
				<p>Недбале оформлення звіту про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте мають місце значні прогалини в знаннях: визначення понять нечіткі, неточні, недостатні, висновки й узагальнення, практичні рекомендації аргументовані слабо, у них допускаються помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами, джерелами права, фаховою термінологією.</p> <p>Керівники від бази практики та від університету оцінили проходження практики на «задовільно».</p>
незадовільно	2	0-59	FX	<p>Мають місце істотні зауваження щодо змісту й оформлення матеріалів про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти належним чином не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння змісту та завдань практики; здобувач вищої освіти недостатньо орієнтується в системі чинного законодавства, не в змозі на належному рівні використовувати фахову термінологію.</p> <p>Керівники практики від університету та бази практики оцінили роботу на «незадовільно» або один із керівників практики оцінив її проходження на «задовільно», а інший – на «незадовільно».</p> <p>Мають місце істотні зауваження щодо змісту й оформлення матеріалів про проходження практики.</p> <p>Доповідь здобувача вищої освіти не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; здобувач вищої освіти не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати фахову термінологію. Програма практики виконана не в повному обсязі.</p> <p>Керівники практики від університету та бази практики оцінили роботу на «незадовільно».</p>

5. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України 1996 року із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 08.12.2004р., від 01.02.2011р, від 19.09.2013р. URL:<http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/87945.html>.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К., 1992. С.18-24.
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К., 1992. С. 36-62.
4. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – Київ, 1996. – С. 12-17.
5. Концепція реформування кримінальної юстиції України: Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 // Офіційний вісник України. 2008. № 27. Ст. 838.
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року // Урядовий кур'єр. 05.09.2012. № 159.
7. Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі: Наказ Міністерства юстиції України № 337/25114 від 26 лютого 2014р.
8. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 51. Ст. 577.
9. Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15 січня 1998 р. // Голос України. 1998. 17 лютого; Відомості Верховної Ради України. 1998. № 25. – Ст.146.
10. Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 7 березня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. 2002. №32. Ст. 225.
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури: Закон України від 18 вересня 2012 року // Урядовий кур'єр № 184 від 10.10.2012.
12. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 року // Голос України. 1994. 2 березня.
13. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. Ст. 93.
14. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: Наказ МВС України № 403 від 18 вересня 1991 р. К., 1991.
15. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. 1994. 2 березня.
16. Про заходи щодо виконання Постанови Кабінету Міністрів України від

25.03.1993 № 220 “Про національне центральне бюро Інтерполу”: Наказ МВС України від 7 квітня 1993 року № 194.

17. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.

18. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 49. Ст. 272.

19. Про концепцію судово-правової реформи в Україні: Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 р. // Голос України. 1992. 12 серпня.

20. Про координаційний комітет з питань боротьби зі злочинністю: Указ Президента України від 18 червня 1993р. // Голос України. 1993. 22 червня.

21. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

22. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст.303.

23. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. Ст. 35.

24. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року // Голос України. 1993. 6 серпня.

25. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 360.

26. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. 2015. №2-3. Ст. 12.

27. Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо утворення військових прокуратур: Закон України від 14 серпня 2014 р. // Голос України. –23.08.2014. №161.

28. Про Раду національної безпеки: Закон України від 5 березня 1998 р. // Офіційний вісник України. 1998. № 13. С. 18.

29. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27. Ст. 382.

30. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.

31. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст.545.

32. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. із змінами на 22.08.2014 р. № 4651-VI // Голос України від 19.05.2012 р. № 90-91.

33. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Затв. Указом Президента України від 10 червня 1993 р. // Голос України. 1993. 26 червня.

34. Порядок оплати послуг адвокатів, які надають вторинну правову допомогу особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку, а також у кримінальних справах, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012р. № 305.

35. Положення про класні чини працівників прокуратури України: Затв.

Постановою Верховної Ради України від 6 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 4. Ст.14.

36. Положення про Міністерство внутрішніх справ України. Затверджено Указом президента України від 06.04.2011 р. № 338 // Урядовий кур'єр. 2011. 16 квітня.

37. Положення про Національне центральне бюро Інтерполу: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 № 220 // Зібрання Постанов уряду України. 1994. № 2. Ст. 25.

38. Про реєстрацію адвокатського об'єднання: Наказ Міністерства юстиції України №1782/5 від 01.07.2011р. .

39. Постанова Кабінету міністрів України № 305 від 18.04.2012: Питання оплати послуг адвокатів, які надають вторинну правову допомогу особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку, а також у кримінальних справах // Урядовий кур'єр № 90 від 23.05.2012.

40. Постанова Кабінету міністрів України № 504 від 06.06.2012: Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та ліквідацію Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції // Урядовий кур'єр № 93 від 25.07.2012.

41. Постанова Кабінету міністрів України № 8 від 11.01.2012: Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі // Урядовий кур'єр № 15 від 26.01.2012.

42. Постанова Кабінету міністрів України № 915 від 10.10.2012: Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1362 “Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги” // Урядовий кур'єр № 186 від 12.10.2012.

43. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. 456 с.

44. Правила адвокатської етики, затверджені Установчим Зїздом адвокатів України 17.11.2012 р.

45. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень: Наказ МВС України від 06 серпня 2012 року № 681.

46. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 23 серпня 2012 р. № 700.

47. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування МВС України: Наказ МВС України від 23 серпня 2012 р. № 658.

48. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС України від 09 серпня 2012 р. № 696.

49. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань: Наказ Генеральної прокуратури України від 17 серпня 2012 р. № 69.

Монографії, підручники, навчальні посібники, збірники наукових статей, тези доповідей на конференціях, круглих столах:

50. Адвокати й адвокатські об'єднання в Україні: Довідник / Спілка адвокатів України; Академія адвокатури України / В.В.Медведчук (голова ред.кол.), К.В. Гутаріна (упоряд.). К.: Редакція журналу "Адвокат", 2009. – 459 с.

51. Адвокатура України: правове регулювання і судова практика: Практик. посіб. для адвоката / Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України / С.Ф.Сафулько (ред.), Т.Г.Захарченко (упоряд.), О.Д.Святоцький (ред.) К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2010. – 768 с.

52. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді. За заг. ред. О.М. Пасенюка. К., 2007. 608 с.

53. Азаров Ю.І., Заїка С.О., Фатхутдінов В.Г. Кримінально-процесуальне право України: Навчальний посібник. К.: КУТЕП, 2008. 430 с.

54. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посібник / Національний ун-т внутрішніх справ Х. : Основа, 2003. 323 с.

55. Берназ В.Д., Смоков С.М. Рішення слідчого (криміналістичний, процесуальний та психологічний аспекти): Монографія. –Одеса: ОЮІ НУВС, 2005. 151 с.

56. Бондаренко І. Правоохоронна діяльність та правоохоронні органи: поняття й ознаки // Право України. 2003. №4. С. 18-21.

57. Бондаренко І. Правоохоронні органи в Україні та їх функції // Право України. 2005. № 7. С. 53-57.

58. Будаков М.О. Організаційно-правові засади діяльності спеціальних служб держав НАТО / СБУ. Науковий координаційний центр Національна академія. К. : Видавництво АН СБ України, 2004. 188 с.

59. Скомороха В. Деякі питання вдосконалення організації та діяльності Конституційного Суду України // Вісник Конституційного суду України. – 2010. № 5. С. 111-116.

60. Кампо В., Савчин М.. Легітимність рішень конституційних судів у контексті доктрини верховенства права: компаративний та праксеологічний аспекти // Вісник Конституційного суду України. 2010. № 5. С. 99-110.

61. Вакуленко Т. Право на захист відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав та основних свобод людини // Право України. 2004. № 2. С. 38-43.

62. Венедиктов В.С., Іншин М.І. Статус працівників органів внутрішніх справ України як державних службовців: Наук.-практ. посіб. / Національний ун-т внутрішніх справ. Х.: Видавництво НУВС, 2003. 187 с.

63. Віденко М. Місце і роль прокуратури в системі органів влади // Прокуратура, людина, держава. 2005. № 7. С. 15-20.

64. Вчинення нотаріальних дій (довідкові матеріали): (Практ. посіб.) / (Авт. –упоряд.: О.В. Записочний та ін.). К.: Асоц. нотаріусів Київ. обл. КП "Інюрсервіс", 2000. 83 с.

65. Головань І. Деякі проблеми виконання рішень Конституційного Суду України // Вісник Конституційного суду України. 2010. № 6. С. 132-137.

66. Грохольський В.Л. Організаційно-правові засади управління спеціальними підрозділами МВС України по боротьбі з організованою злочинністю / Національний ун-т внутрішніх справ / О.М. Бандурка (заг.ред.). Х.: Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2003. 307 с.
67. Грошевой Ю.М., Вапнярчук В.В., Капліна О.В., Шило О.Г. Досудове розслідування кримінальних справ / За заг. ред. Ю.М. Грошевого. Навчально-практичний посібник. Харків: Видавництво „ФІНН”, 2009. 328 с.
68. Гультай М. До питання про необхідність впровадження конституційної скарги в Україні // Вісник Конституційного суду України. 2010. № 6. С.114-125.
69. Захаров Д.О. Правова природа та система рішень апеляційного суду у кримінальному судочинстві: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. (12.00.09) Національна юридична академія ім. Я. Мудрого. Харків. 2006. 20 с.
70. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі: Наук. практ. посіб. К.: Вища шк., 2002. – 271 с.
71. Козьяков І.М., Лісова Н.В. Прокурор в апеляційному провадженні у кримінальних справах: Навч. Посібник. К.: Алерта, 2010 148 с.
72. Курочка Н.И., Каркач П.М. Прокурорський нагляд в Україні. Луганськ, 2009. – 236 с.
73. Лужковська В. Застосування судами України при здійсненні правосуддя ст. 6 Конвенції про захист прав і основних свобод людини // Право України. 2004. № 8. С. 30-33.
74. Молдован В.В. Судуострій: Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція. Судові органи ООН: Навч. посібник / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Кондор, 2009. 256 с.
75. Радецький Б. Міжнародне поліцейське співробітництво: Україна в Інтерполі // Міліція України. 1998. № 2. С.4-5.
76. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура: Історія і сучасність. К.: Ін Юре, 1997. 236 с.
77. Стрижак А. Конституційний Суд України як інститут забезпечення та захисту конституційної законності // Вісник Конституційного суду України. 2010. № 1. С.101-111.
78. Тертишник В.М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 20-те, доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2023. 1120 с.
79. Удалова Л.Д. Кримінальний процес: підручник / за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ:, «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.
80. Основи кримінального процесу : навч. посіб. / О. В. Пчеліна, Т. Г. Фоміна, В. В. Романюк, Г. І. Глобенко ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2023. 132 с
81. Юзікова Н.С. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Істина, 2010. 275 с.

ДОДАТКИ

Додаток № 1

УГОДА № ____

на проведення практики здобувачів вищої освіти
Національного університету «Чернігівська політехніка»

місто Чернігів

«__» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Національний університет «Чернігівська політехніка» (далі – заклад вищої освіти), в особі ректора

Новомлинця Олега Олександровича

що діє на підставі Статуту, і, з другої сторони,

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі

(посада, прізвище та ініціали)

, що діє на підставі

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Строки практики	
					початок	закінчення

1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити необхідні умови для використання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на роботу здобувачів вищої освіти-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача вищої освіти-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.8. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. Ознайомити базу практики з програмою практики через здобувача вищої освіти-практиканта, а не пізніше ніж за тиждень – надати базі практики список здобувачів вищої освіти, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному - базі практики і закладу вищої освіти.

4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Навчального закладу: 14035, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, тел. (0462) 665-103, _____

Бази практики _____

Підписи та печатки:

Ректор

Національного університету «Чернігівська політехніка»

База практики:

(підпис) Новомлинець О.О.
(прізвище та ініціали)

(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

М.П. «___» _____ 20__ року

М.П. «___» _____ 20__ року

КЕРІВНИКУ

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з угодою від «___»_____20__ року № ____, яку укладено з

(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику здобувачів вищої освіти ____ курсу, які навчаються за спеціальністю 081 «Право»

Назва практики _____
Строки практики з «___» _____ 20__ року
по «___» _____ 20__ року

Керівник практики від кафедри _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідальний працівник
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

М.П.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗВІТ

про виконання програми практики

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

групи _____

спеціальність _____

ОПП _____

Освітній ступінь _____

база практики _____

База практики:

(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. «_____» _____ 20__ року

Зміст*

Вступ

Розділ 1. Загальна характеристика підприємства, установи, організації – бази практики

1.1. Нормативно-правове врегулювання діяльності підприємства, установи, організації

1.2. особливості функціонування підприємства за основним та додатковими напрямками діяльності

1.3. Організація охорони праці

1.4.

Розділ 2.

Розділ 3.

Висновки *(про результати проходження практичної підготовки)*

Список використаних джерел *(які були у використанні під час проходження практики та підготовки звіту)*

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти *(містить оцінку за практику; обов'язків підпис керівника практики)*

**- назви розділів і їх наповнення формуються відповідно до вимог програми практики для кожного із видів практики*

